

Переднє слово

Появі першої частини випуску 33 представленого *Вісника* передували Міжнародний круглий стіл «Тома Аквінський і томізм: вчора, сьогодні, завтра», що відбувся у Львівському національному університеті імені Івана Франка 18 грудня 2025 року, й клопітка праця авторів нашого наукового журналу. Та найперше все це було зумовлено чітким усвідомленням львівською академічною спільнотою потреби відзначити 800-річний ювілей з дня народження Томи Аквінського, видатного середньовічного представника релігійно-філософської думки. Попри те, що нас віддаляє від нього уже стільки часу, його філософське вчення, в чому зможе пересвідчитися і вельмишановний Читач цього журналу, залишається актуальним і багато хто шукає в ньому відповіді на світоглядні питання, які перед нами ставить сьогодні. Адже, як і в далекому минулому, ми продовжуємо запитувати про наше призначення, прагнемо бути щасливими, шукаємо шлях до Бога й внутрішньої гармонії із самим собою. Попри освіченість громадян, розвиток науки і культури, що так відрізняють наші часи від середньовічних, багато речей, які б хотілося, щоб назавжди залишилися у минулому, продовжують бути тягарем для нормального життя і цивілізаційного поступу. Ба більше, новітні військові конфлікти й головню широкомасштабне вторгнення в Україну російського агресора лише розширили перелік екзистенційних загроз, що стоять перед сучасною людиною. Тож філософський спадок Томи Аквінського, який задумувався над питаннями духовності, що продовжують хвилювати сучасну людину, і далі цікавий для тих, хто шукає відповідей на «вічні» філософські питання.

У цьому випуску *Вісника* дослідники філософії з академічних осередків України – ЛНУ імені Івана Франка, НУ «Львівська політехніка», Українського Католицького Університету, Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України – у своїх наукових статтях зосередилися на вивченні сутнісних аспектів вчення Томи Аквінського, зокрема коректному трактуванню в його філософії питання особистої ідентичності та індивідуальності у зв'язку з сутністю акту існування (*esse*) чи сумісності ідей тринітарних онтологій у персоналістському вченні Григорія Ніського й есенціалізмі Томи Аквінського відповідно, вченню про чесноти і осмисленню непересічної ролі людської особи тощо. Важливим питанням, відповідь на яке можна буде знайти на сторінках журналу, є компаративний аналіз поглядів Аквіната на трактування свободи, якщо порівнювати вчення середньовічного мислителя й Гегеля (на основі інтерпретації К. Фабро). Також окремо досліджено питання справедливої війни в інтерпретації Томи Аквінського. До того ж його ідеї

екстрапольовані на сучасні загрози й перестороги щодо майбутнього, щоб показати, наскільки складність сучасних соціально-політичних реалій виходить за межі запропонованого ним аналізу. Водночас ці його міркування зіставлені з етичними поглядами святого Августина, щоб окреслити шляхи до істинного миру й застерегти від компромісів, які до нього не ведуть. Зрештою, з'ясовано, як відбувалася рецепція ідей схоластики в аналітичній філософії, зокрема в аналітичному томізмі, що засвідчує нові можливості для розвитку томістичного вчення.

Зрозуміло, що через призму аналізу представлених питань можна висвітлити лише невелику частину багатогранного вчення середньовічного мислителя. Але уже цього цілком достатньо, щоб обґрунтувати актуальність і затребуваність його вчення в сучасному інтелектуально-філософському дискурсі. Окрім того, потрібно зауважити, що робота над *Вісником* триває – вчення Томи Аквінського і томізму, безперечно, продовжує бути джерелом натхнення й ідей для дослідників філософії й, сподіваємось, знайде свій відгук серед читачів нашого наукового журналу, праця над яким дає змогу розвивати філософську думку в Україні й робити її суголосю сучасним філософським дослідженням, важливим для європейського й світового інтелектуального дискурсу.

Андрій Синиця